

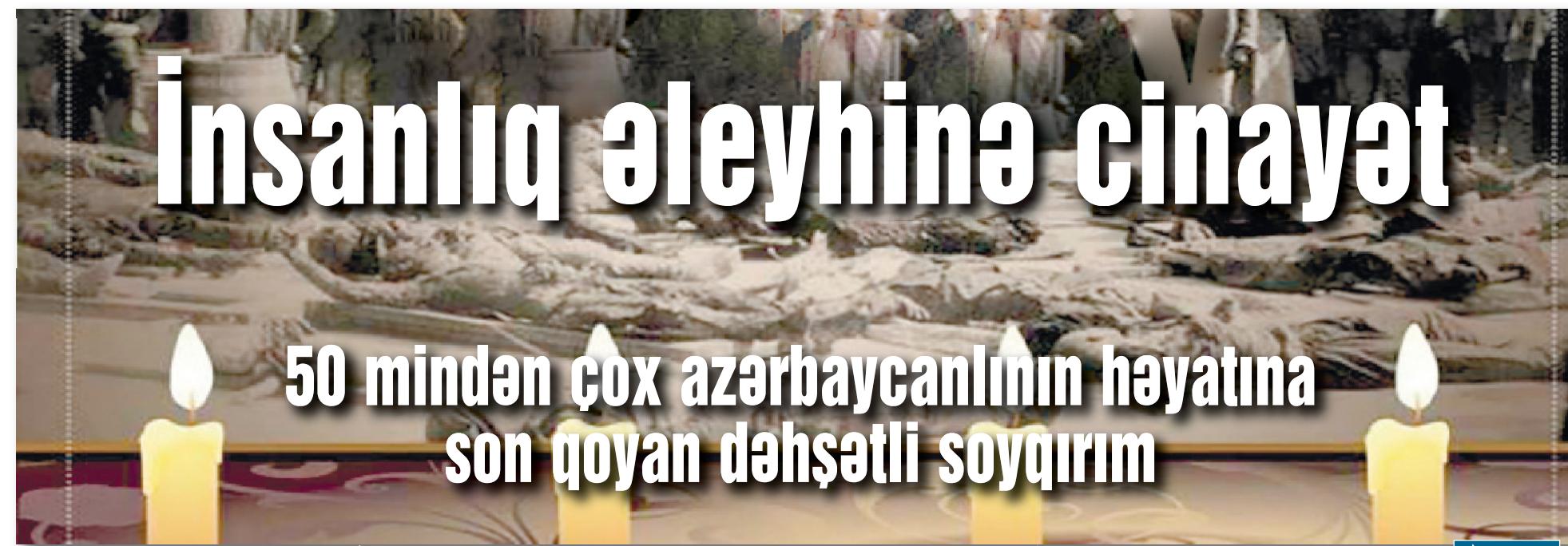
Milli azadlıqdan
sirin nemət yoxdur!

J. Azerbaycan

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət məstəqiliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.

Qazet 1993-cü ilin aprel ayından növbəti olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının organı.

50 mindən çox azərbaycanının həyatına
son qoyan dəhşətli soyqırım

Bax sah. 2

Azərbaycan-Çin: Münasibətlərdə yüksek dinamika

30 mart
2024-cü il,
şənbə
№ 055 (6641)
Qiyməti
60 qapık

23 aprelə
gedən yol
24 gün qalırdı...

Bax sah. 2

Kəndlərimiz geri qaytarılmalıdır!

Bax sah. 3

Parlementin xüsusi iclasının keçirilməsi təklif edilib

Gələcək uğurların təminatçısı

Bu gün Azərbaycanın milli maraqlara uyğun siyaset aparmasının əsas təminatçısı güclü iqtisadiyyatdır. Güclü iqtisadiyyat həm də dövlətin təhlükəsizliyi, ölkənin sabitliyi, ordunun gücü, əhalinin rəfahıdır. Sırı deyil ki, ölkəmiz regionda bütün qlobal əhəmiyyətli nöqliyyat və enerji layihələrinin iştiarəcisi və təsəbbüskarıdır. Bu da Azərbaycanın iqtisadi siyasetinin doğru qorollar hesabına atılan adımlarla inkişafı deməkdir.

Məhz Vətən mühərribəsində Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad etməsi bölgə üçün yeni imkanları yaramamasını şərtləndirdi. Çox qısa bir zaman orzında azad olunmuş ərazilərimizdə bərpə işlərinə başlanılıb, artıq azad olunmuş...

Vaşington-Brüssel birliyinin təxribat planları

Bax sah. 4

Moskva forpostunu cəzalandırmağa hazırlaşır

Bax sah. 2

Tramp ABŞ-ı NATO-dan çıxaracaq?

ABŞ prezidentliyi uğrunda mübarizə rəqiblər arasında qarşılıqlı ittihamları daha da gücləndirib. İndiki və keçmiş prezidentlər növbəti seçkilərdə dövlət başçısı postuna iddiyalıdırlar. Hazırkı Prezident Co Baydenin komandası keçmiş dövlət başçısı Donald Trampi diktator kimi comiyyətə töqdim etməyə çalışır. İddia olunur ki, Tramp prezident seçilərsə, ABŞ-də demokratiya tonozzülü uğrayacaq, diktatura başlayacaq, miqrantlar ölkədən qovulacaq və s.

Onu da qeyd edək ki, Bayden hakimiyyəti dövründə keçmiş prezident Tramp bir neçə dəfə müxtəlif ittihamlarla möhkəmə qarşısına çıxarılbı. Amma bütün bunlar Trampın Baydenə qarşı sort mövqeyinə tosir etməyib. Respublikalı keçmiş prezident çıxışlarında Baydenin siyasetini köşkin təqnid edib, onun ABŞ-ı dağılmış təhlükəsi ilə üz-üzə qoyduğunu vurgulayıb. Tərəflər arasında əsas ziddiyətlərden biri da Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə bağlıdır. Müharibə Baydenin rəhbərliyi dövründə başlayıb və ABŞ bu müharibədə Ukraynaya ciddi dəstək verir. Tramp isə bu müharibənin başlamasına görə Baydeni ittiham edərək prezident seçiləcəyi töqdirdən qısa...

Bax sah. 7

Rusiya-Ukrayna müharibəsi: həllin Çin formulu

Artıq üçüncü ilə keçən Rusiya-Ukrayna müharibəsi getdikcə daha təhlükəli və qorxunc ssenarilər üzrə inkişaf etməkdədir. İş o yera çatıb ki, perspektivdə nüvə silahlarının işi salına bileyceyin də tam real olduğunu bildirilir. Nüvə qarşılardırma işi yalnız müharibə tərəfləri üçün deyil, bütün boşəriyyət üçün faciə olardı.

Buna görə də gözlənilən global təhlükənin qarşısını bəri başdan almaq lazımdır. Hazırkı ayrı-ayrı dövlətlər müharibənin sülh yolu ilə başa çatmasına vəsiqə olmaq istəklərini bildirir və bu məqsədə müxtəlif təkliflər irolu sürürler. Hələlik tərəflər ümumi mənəxocu gotirmek və danışçılar masası arxasına əyləndirmek asan görünməsə də, belə seydlər töqdür edilir. Çin də Rusiya-Ukrayna müharibəsinin sülh yolu ilə sonuclanması məqsədi ilə öz formulunu təklif edib. Bu ölkə "Xüsusi əməliyyat"ın başlamasının növbəti ildönməsində bəhərin tənzimləməsinin Çin planını hazırlayıb. Pekin bütün ölkələrin suverenliyinə və ərazi bütövlüyüne hörmət göstərməyə...

Bax sah. 6

Taksişlərlə bağlı yeni tələblər...

Taksi minik avtomobili ilə sərnişindəşmalarında istifadə olunan avtonomliyiyat vasitələrinin texniki göstəriciləri, daxili və xarici tərtibatına dair tələblər təsdiq edilib. Bu barədə Rəqəmsal İnkişaf və Nöqliyyat Nazirliyindən (RİNN) məlumat verilib.

Tələblərə əsasən, buraxılış tarixindən 15 ildən artıq müddət keçməyen avtomobil nöqliyyatı vasitələri üçün 3 ay orzında elektron qaydada müraciət edərək müvafiq icazələri alanlar taksi fəaliyyətərini davam etdirə bilərlər. Həmçinin taksi minik avtomobilinin daxilində aşağıdakılardır:

-sürətçi və daşıyıcı barədə məlumatları öks etdirən məlumat lövhəsi;
-taksometr və ya taksometr funksiyalarını yerinə yetirən program təminatı olan mobil cihaz;

-gədişhaqqının nağdsız ödənilməsi üçün POS-terminalı.

-Taksi minik avtomobiləri "ABS" oyləc sistemi, salonu normal işıqlandırma sistemi, tam hava tənzimləyicisi, sürücü və bütün sərnişinlərin üçün təhlükəsizlik keməri ilə təchiz edilmişlidir.

1 iyul 2024-cü il tarixindən sonra buraxılış tarixindən 8 ildən artıq müddət keçmiş...

Bax sah. 5

Avropa üçün "sülh təsəvvürü"...

5 aprel görüşü regiona təhdiddir - İran niyə susur?

Bax sah. 4

5 aprel görüşü regiona təhdiddir - İran niyə susur?

Cənubi Qafqazın ümumi inkişaf tempinin sürətlənməsi, regionun iqtisadi-siyasi cəzdədarlığının daha da artırılması son illərin osas siyasi prioritetidir. Bu fakt həm de Azərbaycanın yürüdü-

yü çoxvectorlu siyaset kursunda özünü bariz şəkildə ortaya qoymaqdadır. Öl-

kəmiz istər təşəbbuskarı olduğu, istəsə də iştirakçı kimi təmsil olunduğu

bütün global layihələrin ilk növbədə Cənubi Qafqaz regionunu əhatə etməsi,

bölgəyə dividendlər qazandırması faktoruna fokuslanır. Mehəz ölkəminin soyi nəticəsində Cənubi Qafqaz yeni iqtisadi-siyasi nizamın ən müüm elementlərindən biri qismində çıxış edir.

Yeni iqtisadi segment nə vəd edir?

Paralel olaraq Azərbaycan həm də Cənubi Qafqazın təhlükəsizlik arxitekturasının yenidən qurulması uğrunda mübarizə aparır. 2020-ci il Vətən müharibəsi, 2023-cü il lokal antiterror tədbirləri nəticəsində Cənubi Qafqaz böyük ölçüda sabitlik və sakinlik qazanıb - ölkəmiz apardığı siyasetlə əməkdaşlığı hedəfleyen və təhlükəsizlik arxitekturasının möhkəməlməsinə töhfələr verən ikitərəflərələrin inkişafında da hər zaman maraqlı olduğunu ortaya qoyub. Bu, siyasi kurs nəinki yalnız Azərbaycanın, bütövlükde, yerləşdiyimiz regionun inkişafına yeni mahiyət qazandırır. Cənubi Qafqazda sabitlik və sülh mühiti böyük bir coğrafiya üçün yeni iqtisadi imkanlar yaradır. "Bir kömək, bir yol" layihəsinin keçid məntə-

qəsi kimi Orta Döhnizin aktuallaşmasını şərtləndirir. Beləliklə də, yeni iqtisadi nizamda Mərkəzi Asiya - Cənubi Qafqaz - Kiçik Asiya segmenti üzrə rentabelli xəttin effektiviliyini ortaya qoyur.

Həm də bu mənədə, ölkəmizin Cənubi Qafqazın ümumi inkişaf tempinin daha da sürətlənməsi, əməkdaşlıq platformlarının genişləndirilməsi işində oynadığı rol evezsizdir. Növbəti mərhələdə Cənubi Qafqazın həyatında yeni - sabit, inkişafə yönənlək dövrlərə baxlaya bilər. Bu gün yeni iqtisadi-

di nizamın formalasdığı bir zamanda Cənubi Qafqazın stabil və sabit məkan kimi şöhrət tapması, tanınması global layihələrin bizim coğrafiyada təşəkkül tapmasını təmin edən müüm faktlardan birinə çevriləcək. Böhs edilən yeni inkişaf mərhələsinin başlanması üçün isə Ermənistanın ikitərəflə münasibələrin normallaşması prosesinə töhfə verməsi görək - rəsmi İrəvan bütün əsəssiz iddialarını kənarə qoymalıdır.

Qafqazda yeni Ukrayna planı...

Bəli, sülh prosesinin inkişafı nə qədər real və yaxın görünüş də, o qədər maneq və ongöllərə qarşı - qarşıyadır. İlkərlə Ermənistan, separatçı xunta üzərində manipulyativ siyaset yürütmüş, özüne vaxtilə mövcud olan münaqişə üzərindən bölgəyə nezarət imkanları formalasdırıban, bu gün isə artıq bu imkanların möhdudlaşdırılmışdır. Görəkən toxribatlar axtarısında olan bəzi güclər Cənubi Qafqazi yaşıllı eməkdaşlıq zonası fonundan çıxarmağa niyyətlənib - onlar, bölgədə yeni münaqişə ocağı axtarı şəddadır. Konkret olaraq ABŞ və Al-nin səyələri möhdəz bu istiqamətə köklənib. Təsədüfi deyil ki, aprelin 5-də Brüsselde keçiril-

Maraqlıdır ki, aprelin 5-də

Brüsselde baş tutuması gözlənilen Paşinyan - fon der Leyen - Blinken görüşü öncəsi rəsmi Tehran hələ də susunluğunu qoruyur. Halbuki, bu yeni təhlükənin qarşısında İranın süktə qorq olması mənəqliq silahı bilməz. Çünki bir müddət öncə, İran torəfi öz tərahətini dələ gətirmişdi - İranın müdafiə naziri Məhəmməd Rza Aştiani ilə erməni homkarı Suren Papikyan arasındakı görüşdə Aştiani açıq şəkildə bildirmişdi ki, bölgəyə kənar dövlətlərin hərbi birləşmələrini cəlb etmək eks təsir göstərə bilər. M. R. Aştiani vurğulamışdı ki, re-

Tehran üçün yeni SOS...

gionun kənar dövlətlərinin geosiyası rəqabət meydənına çevirmək bölgənin bütün dövlətlərinin maraqlarını ziddir. Böli, İran özü de etiraf edir ki, Ermənistanın silahlandırılması, yeni "herbi pakt", bölgəyə yönələk təhdidlərin ortaya çıxmazı bütövlükde, regionun təhlükəsizlik arxitekturasına ziyan gətirəcək amillərdür. Ermənistanın ABŞ-ı və ya Al-nin keşfiyyat qruplarının İranın sərhəddinə "daşması" Tehran üçün yeni SOS siqnalı sayılmalıdır...

P.SADAYOĞLU

Rusiyadan açıq bayanat...

Təbii ki, bu fakt yalnız Azərbaycana deyil, Cənubi Qafqazla birbaşa və ya dolayı ilə əlaqələri olan dövlətlər üçün də təhdiddir. Xüsusilə, indiki mərhələdə Rusiya və İran bu məsələdə də ehtiyatlı davranmalıdır - cənubi Ermenistanın əli ilə bölgəyə "yerləşməyə" çalışın qüvvələr birbaşa bu iki dövlətə qarşı düşmən mövqədirlər və bunu açıq şəkildə də dile getirirler. Ermenistanın KMTT-dəki fəaliyyətini dondurması ilə bağlı "bəyanat", Qərbdən silah alması, "Qərb integrasiyası" siyasetini dəha da "gücləndiriyini" bildirməsi birmənəli şəkildə bölgəyə yeni təhdidlərin yeridilməsindən xəbər verir. Beləliklə, Qərb özünün siyasi-hərbi varlığını Ermənistana daşıdığı zaman rusiya və İran üçün yeni cəbhələr formalasdıracaq. Təsədüfi deyil ki, baş verənlər Rusiya tərəfindən kəskin et-

razilə qarşılılıb. Belə ki, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi sözcüsü Mariya Zaxarovanın Brüsselde Ermənistən, Avropa İttifaqı və ABŞ arasında keçiriləcək üçtərəfli görüşün Rusiyanın tərahətinə dələ gətirməsi rosmi Kremlin açıq mövqeyi ki-mi anlaşılr. Zaxarova bildirib ki, bu cür tödbirlər Rusiyada tərahətləq doğurur, cünki ABŞ və Al-nümayəndələri törfəşələrimizə birbaşa deyirlər ki, onların əsas istiqaməti Rusiyaya qarşıdır: "Bu cür görüşlər regionun əksər əlkələrindən tərahətləq doğurur. Ona görə ki, bu görüşlər Azərbaycanla Ermənistən arasında sülhün nail olunmasına deyil, Cənubi Qafqazda yeni bölgüç xə-

lərin yaradılmasına, region ölkələrinin anti-Rusiya gündəliyinə riayət edilməsinə məcbur etməyə, onların Moskva ilə olan çoxoxşırık əlaqələrinin məhv edilməsinə, mövcud regional təhlükəsizlik və iqtisadi əməkdaşlıq mexanizmlərinin sarıldılmasına yönəlib. Rəsmi İrəvanın səhərbənə nədən getdiyi anlaşılmaması kimi davranması böyük sual doğurur. Axi Ermənistəni bütün dünyadan göz qarşısında kollektiv Qərbin həddindən artıq təhlükəli planlarının həyata keçirilməsi üçün alətənənər".

Vaşinqton-Brüssel birliyinin təxribat planları

Ermənistən böyük güclərin yeni "qurbanlıq keçisidir"

İrəvan üçün "əməkdaşlıq valsı", yoxsa ABŞ və Al-nin hazırladığı "dəfn marsı" ...

ABŞ-ın və Al-nin son dövrlərdə müsəhidi etdiyimiz siyasi oyular, da-ha doğrusu, "ermənipərəst döñüş" bəzi məqamları ilə anlaşılan, bəzi məqamları ilə isə anlaşılmazdır. Hələ öten ilin əvvəlində etibarən, xüsusilə də may ay ərzində Vaşingtonun ikitərəli münasibətlərinin normallaşması prosesində "aktivliyi", ikitərəflə dialog və ya "üz-üzə danışqlar" təkifləri komisi bir neçə ay sonra fərqli məcra qazandı. Buraya Al-nin də mövqeyini olavo etmək yerinə düşər - Brüssel prosesi çərçivəsində problemlərin hellinə "yardım edəcəyi" gözənlənən, "ədalət tərəzisi" olacağını vəd edən Al özünün "köhnə müttəfiqi, köhnə rəqibi" ABŞ kimi antiterror tödbirlərindən sonra başqa "hava calmağı" başladı. Vaxtılı Ermənistən ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşması prosesini "tokan" vermiş kimi görünənlərin isə aylar sonra bəyan etdiyi tezislərə qarşı "kontu-

rəqument" yaratmaq həvəsi başadı-şulen deyil. ABŞ-ın dövləti katibi, Departament rəsmiləri və digər "danışan" şəxslər ayırdı ki, "nizamlama" uğrunda "səy göstərdiklərini" deyirdilər - halbuki, Azərbaycan antiterror tödbirləri sayəsində proses bir az da irəli apardı. Artıq danışqların predmetləri də aza-lib. Bəs, niyə ABŞ və Al indiki məqamda sülh üçün deyil, Azərbaycana qarşı yeni toxribatlar üçün "zəmin yara-dır"?

Vaşinqtonu və Brüsseli narahat edən amillər...

Bu fakt ilk növbədə həm ABŞ-in, həm də Al-nin növbəti dəfə tut-

duğu yolda davamlı olmadığını or-taya qoydu. Vaşington və Brüssel illərlə uzanacağımı düşündük-ləri, yeni sp-e-kulyasiyalar üçün yeni bəha-nələr qazana-caqlarına ümid etdikləri prosesin qısa zaman da bitmə ehti-malını deyərləndirməyidilər. Eyni zamanda, Azərbaycanın qısa zaman kəsi-yində qlobal müstəvi də bu qədər aktivləş-əcəyini də hesablamışdır. Bir sözə, həm Al, həm də ABŞ Azərbaycanı bir az "xəfi" al-

mışdır. 2023-cü ilin sentyabrında lokal antiterror tödbirləri reallaşdırılan Bakı isə on optimal şəkildə beynəlxalq aləmin diqqətini Cənubi Qafqaz toplayıbildi. Eyni zamanda, yaranan yeni situasiya Ermənistən və digər region ölkələrinə, o cümlədən Ermənistənə açıq şəkildə izah olundu: Bölgədə reallaşacaq yeni layihələr bütövlükde, her bir dövlətin maraqlarına xidmət göstərəcək. Bu isə yeni çoxərəflə əməkdaşlıq imkanları deməkdir - yeni iqtisadi nizamda Cənubi Qafqaz xüsusi imtiyaz sahibi ola bilər.

Təbii ki, bu yaranan mənzərənən "Qarabağ kartı" ilə əzizləndirilən yeni siyasi oyular planlaşdırmağa əlverişlidir. Siyasi palitradə, QHT sektorunda oynamaya çalışıqları, amma möglüb olduqları "tamasa", "abzasmedia", "toplumtv" sohnesinde "premeyeraya belə nail ola biləmədi. Beləliklə, bu sahədə "oxu daşa" deyən Vaşington "olacı yenidən açıq kart-blansıda görür - aprelin 5-nə "teyin olunan" görüşə bunun "carcısıdır"..."

Azərbaycanın yaratdığı mənzərə yeni dönyanın anonsudur

Ortaya ritorik, amma mahiyyətinin açılması gərəkən bir sual çıxır - hər zaman iqtisadi maraqlı öne çəkən ABŞ və ya Avropanı niyə Cənubi Qafqaz münasibətdə fərqli mövqə nümayiş etdirir? Və ya bu regionda sabitliyin formalasdırılsı Vaşington və Brüsseli niyə "narahat edən" məsələyə çəvrilir? Ayıldurdı Avropanın bir sıra strukturlarında erməni lobbisinin əli ilə həyata keçirən toxribatlar hazırkı prosesin "məşqləri" idi. Ermənipərəst və korruptionə menəndəzlerin, eva kaililərin, kaspar karapetyanların, aşşanın və başqlarının əli ilə oyular quranlar oş reallığı dərk edə bilirlər - onlar anlayırlar ki,

Azərbaycanın yaratdığı bu yeni mənzərə yeni dönyanın anonsudur. Onlar anlayırlar ki, Cənubi Qafqazın gələcəyi Azərbaycan qurub - yaratdığı, qaranti olduğu təhlükəsizlik arxitekturası ilə, əməkdaşlıq platforması ilə Azərbaycan region üçün yeni inkişaf kopsəpsiya hazırlanır. Ermənistən isə ABŞ və Al-ya qoşularaq öz maraqlarını "unutması" on primativ terroru zehnindən uzağa getmir. İrəvanla yeni "əməkdaşlıq valsının" sədaləri altında "raqs" etmək ideyəsi ABŞ və Al-nin bu ölkə üçün hazırladığı "dəfn marsıdır"...

Siyasi palitradə, QHT sektorunda və mediadakı ağır məglubiyət

ölkədə nəzarət yaratmaq və ya öz maraqlarını yürütmək, "ərob baharı" və ya digər "qara planlar" həyata keçirmək mümkün deyil. Qarabağ kartı üzərindən isə bu, əsla mümkün deyil. Yenə də təsədüfi deyildi ki, post-mührəbi dövründə "troya atları" gündəmənən gotirilir, okeanın o tayından "müdafiə bəyanatları" adı altında kodlaşdırılmış xəyanət doktrinaları sosləndirilirdi. Aylar önce Bakıda ABŞ-in "demokratik pərdəsi"నə

bürünməs, alt qatda isə toxribatçı planların mənbəyi sayılan "informasiya resursları"nın ifası Vaşingtonun düşdüyü vəziyyəti dəha da çətinləşdirdi. Siyasi palitradə, QHT sektorunda oynamaya çalışıqları, amma möglüb olduqları "tamasa", "abzasmedia", "toplumtv" sohnesinde "premeyeraya belə nail ola biləmədi. Beləliklə, bu sahədə "oxu daşa" deyən Vaşington "olacı yenidən açıq kart-blansıda görür - aprelin 5-nə "teyin olunan" görüşə bunun "carcısıdır"..."

P.İSMAYILOV

Gələcək uğurların təminatçısı

Regionların sosial-iqtisadi inkişaf potensialı artırılır

G.QABİLOZI

Bu gün Azərbaycanın milli maraqlara uyğun siyaset aparmasının əsas teminatçısı güclü iqtisadiyyatdır. Güclü iqtisadiyyat həm də dövlətin təhlükəsizliyi, ölkənin sabitliyi, ordunun gücü, əhalinin rıfahıdır. Sərənət ki, ölkəmiz regionda bütün qlobal əhəmiyyəti neqliyyat və enerji layihelerini iştirakçı və təşəbbüskarıdır. Bu da Azərbaycanın iqtisadi siyasetinin doğru qərarlar hesabına atılan addimlarda inkişafı deməkdir.

Məhz Vətən müharibəsində Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldan azad etməsi bölgə üçün yeni imkanların yaranmasını şərtləndirdi. Çox qısa bir zaman ərzində azad olmuş orazilərimizdə bərpə işləri -na başlanılb, artıq azad olmuş orazilərimizdən körəşəbək. İnkışaf yoluна qədəm bütün ölkələrdə olduğunu kimi Azərbaycanda investisiya layihələri həyata keçirilməkdədir. Bütün bunular yanaşı, regionların sosial-iqtisadi inkişafı da önemlidir. Bu istiqamətdə Azərbaycanda kifayət qədər işlər görürlər, bununla bağlı dövlət programları da var. Əgər inkişafdan danışmışsa, görülən işlər, investisiya layihəri

Bakı və digər böyük şəhərlərlə məhdudlaşmamalıdır. Bölgələrimizdən bütün potensiallardan istifadə etmək, eyni zamanda, əmək bazardan müsbət təsir edəcək. Dünyanın bir çox yerlərində regionların inkişaf etdirilməsi üçün müxtəlif addimlar atılır. Elə Azərbaycanda da bu istiqamətdə tədbirlər var. Buna misal olaraq, azad olunmuş orazilərimizdə fealiyyət göstərən sahibkarlara güzəştə göstərə bilərik. Bu və bunun kimi addimlər bölgələrimizdən sosial-iqtisadi inkişafına töhfə verən amillərdəndir.

Azərbaycanda regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı layihələrin icrası və bu sahədə görülməsi olan işlər barədə "Yeni Azərbaycan" açıqlama verən Milli Məclisin deputati Vüqar Bayramov bildirib ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafı prioritet məsələlərdəndir: "Burada müqsəd həm də balanslı iqtisadiyyat gücləndirməkdir. Nəzərən alsaq ki, Azərbaycanda dayanıqlı iqtisadi inkişaf var, bu inkişaf kontekstindən

də xüsusən də son illərin nöticəsi göstərir ki, ümumi daxili məhsuldarlıq artım qeyri-neft sektorundakı inkişaf hesabına baş ve-

rib. Dayanıqlı inkişaf həm də inklüziv olaraq regionların daha da inkişaf etdirilməsinə prioritətləşdirir. Bismən monitoringlər göstərir ki, bu inkişaf üçün regionlara dəha çox yerli və xarici sərməyin cəlb

edilməsinə ehtiyac var. Bu gün en vacib məsələlərdən biri paytaxt və böyük şəhərlər məqayisədə bölgələrimizdə sərməyin cəlb edilməsi üçün bölgələrdə yersiz müdaxilələr aradan qalxmalıdır. Bizim monitoringlər göstərir ki, bəzi rayonlarda hələ də is adamlarının fealiyyətinə yersiz müdaxilələr müşahidə olunur. Bu istiqamətdə institutional islahatların davam etdirilməsi olduqca vacibdir".

Deputat qeyd edib ki, bəzi ölkələrdə regionların inkişafı ilə bağlı fərqli yanaşmalar var: "Məsələn, İtaliyada regionların inkişaf etdirilməsi üçün ayrıca güləşlər, aşağı derəcəli vergilərin tövbəsi həyata keçirilir. Burada məqsəd bölgələrə dəha çox sərməyin cəlb edilmədir, cənubi İtaliyanın cənubu və şimalı arasında iqtisadi baxımdan fərdi müşahidə olunur. Aparılan islahatlarla bölgələrə iki şəhərlər arasında fərqi aranıvə qaldırmaq mümkün oldu. Ona görə də İtalya təcrübəsi də bu kontekstde Azərbaycan üçün faydalıdır".

"İşğaldən azad olmuş orazilərimizdən inkişafı və o cümlədən həm iqtisadiyyatın formalşılması, həm də reintergrasiyası əsas prioritetlərdəndir" - deyə, V.Bayramov əlavə edib: "Prezidentin də osas təşəvvürlərindən biri də Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda iqtisadiyyatın

Azərbaycan Respublikasının Medianın inkişafı Agentliyi

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın inkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

formalaşmasında özəl sektorun yaxından iştirakı və dəsteklənməsi ilə bağlıdır. Nəzərən alsaq ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur üçün 10 illik güzəşt paketi var ve sərməyin cəlb edilməsi ilə bağlı işlər görürlür. Azad olmuş orazilərimizdən Azərbaycan iqtisadiyyatının 8 faizi formalaşdırmaq imkanları var ki, bu da iqtisadiyyatımız üçün olavaş 10 milyard manata yaxın yeni dəyər deməkdir. Ona görə də bu dəyərin formalşdırılmasında özəl sektorun dəha yaxından iştirakı olduqca vacibdir", - deyə V.Bayramov qeyd edib.

Türkiyədə Martin 31-də keçiriləcək bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq başa çatıb. AZƏRTAC xəber verir ki, bu barədə cümlədən gün jurnalistlər Tərəqqi Yüksək Seçki Komissiyasının sədri Ahmet Yener məlumat verib.

Onun sözlerinə görə, seçki prosesi üçün ölkə üzrə seçki məntəqələri hazırlanıb. "Ümid edirəm ki, qarşidan gələn seçkilər demokratik

proseslərə töhfə verəcək və Türkiyə xalqının rifahına xidmət edəcək. Həmçinin ümidi var ki, bazar günü səsvermə zamanı heç bir incident olmayaçaq", - deyə Yener bildirib.

O, həmçinin xatırladıb ki, 1973-cü ildən bəri Türkiyədə ilk dəfə olaraq seçkilər müsəlmanların müqəddəs Ramazan ayında keçirilir. "Nəzərən alıraq

ki, bəzi məntəqə işçilərinin növbətçiliyi olacaq. Eyni zamanda, əsas odur ki, Ramazan ayının bülətənlərin fasiləsiz sayılması prosesinə təsir göstərməsin", - deyə Tərəqqi Yüksək Seçki Komissiyasının rəhbəri bildirib.

Sosvermənin növbələrinə əsasən, Türkiyənin 81 vilayətində bələdiyyə məclislərinin başçıları və tərkibi, həm

çinin 50 min 336 kənd və məhəllə muxtarı müəyyənləşəcək. Ölkə üzrə 206 mindən çox seçki qutusu quraşdırılıb.

Martin 31-də keçiriləcək bələdiyyə seçkilərində həkim Ədalət və İnkişaf Partiyası da daxil olmaqla 34 siyasi partiyanın namızdları iştirak edəcəklər.

Türkiyədə bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq başa çatıb

Yeganə BAYRAMOVA

Taksi minik avtomobili ilə sərnişin-dəşmələrindən istifadə olunan avtonəqliyyat vasitələrinin texniki göstəriciləri,

Yaşı 15 ildən çox olan avtomobilər...

Tələblərə əsasən, buraxılış tarixindən 15 ildən artıq müddət keçmişən avtomobil nəqliyyatı vasitələri üçün 3 ay ərzində elektron qaydada müraciət edərək müvafiq icazələri alanlar təkəfər fealiyyətləri davam etdirə bilərlər. Həmçinin təkəfər minik avtomobilin daxilində aşağıdakılardır:

-sürücü və daşıyıcı barədə məlumatları əks etdirən məlumat ləhvəsi;

-taksometr və ya taksometr funkisiyalarını yerinə yetirən program təminatı olan mobil cihaz;

-gedişənqinqin nağdsız ödənilməsi üçün POS-terminal.

-Taksi minik avtomobiləri "ABS" əyləc sistemi, salunu normal işçiləndirmə sistemini, tam hava tənzimleyicisi, sürücü və bütün sərnişinlər üçün təhlükəsizlik koməri ilə təchiz edilməlidir.

5) İtki və zərər - ilk dəfə 2012-ci il konfransında qeyd edilib və qismən 2010-cu ildə Birleşmiş Milətlər Təşkilatının Kankunda İqlim Dəyişikliyi Konfransında imzalanmış sazişi əsaslanır. Bu ifadə iqlim dəyişikliyinin təsirinə qarşı həssas olan ölkələrin karbon emissiyalarını azaltmayaq ölkələr tərəfindən gələcəkde maliyyə kompensasiyasına malik olə biləcəyi principini təqdim edir.

Konfrans çərçivəsində Rusiya və digər ölkələrin etirazları ilə bağlı "Doha İqlim Gateway" adlı sənədlər paketi hazırlanıb. Ümumilikdə sənədlər aşağıdakılardır:

1) 2020-ci ilə qədər əhatə dairəsi-ni səkkiz il müddətində genişləndirən protokol global karbon qazi emissiyalarını yalnız 15 faizə endirməklə məhdudlaşdır;

2) İlk dəfə olaraq konfrans sənədlərində itki və zərərlə bağlı ifadə ros-miləşdirilir;

3) Konfrans Yaşıl İqlim Fondu-nun maliyyətədirilməsi istiqamətindən az iştirakçı olda etdi.

Sessiyanın sonunda Rusiya, Belorus və Ukrayna sessiyanın qaydalarına uyğun olaraq öz üzərlərinə qoyulan məsələlərə etiraz ediblər.

zirdə təkəfər fealiyyəti göstərən əksər nəqliyyat vasitələrində mövcud olma-sı sirr deyil. Bu isə o deməkdir ki, yenidən təkəfər fealiyyəti ilə möşəql olmaq üçün əksər fiziki sahibkarlar, əksər təkəfərlər, qsa müddət ərzində bu tələblərə cavab verən avto-

taksilər bu rəngdə olacaq

ki, təkəfərlərə bağlı yeni tələblər avtomobilərin və sərnişinlərin göstəri-lərin xidmətin keyfiyyətini artıracaq: "Bələ olmaq halda əlbəttə ki, qiymət artımı qazılmalıdır. Düşünürüm ki, həmin bu xərclər qarşılığında təkəfər fealiyyətin qiymətində ciddi artım olacaq. Qiymət artımı qazılmalıdır, lakin bu rəngdə cavab verən avto-

mobilelər sahib olmaq üçün mövcud avtomobilərini ya satmalıdır, ya dəyişdirməli və ya rəngləməlidirlər. Bu da müəyyən xərclər yaradacaq".

qəsəbədən təkəfər fealiyyəti göstərən əksər nəqliyyat vasitesidir. Onla-

rin üzərindəki, qapısındaki şahmat işarəsi de, təkəfər fealiyyəti göstərən avtomobilər məsələlərindən təsir göstərə bilər. Amma bu faktor da bayqa qeyd etdiyim kimi qiymətlərə təsir göstərəcək".

BMT-nin 18-ci İqlim Dəyişikliyi Konfransı

COP18 harada keçirilib?

Günel Abbas

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 18-ci İqlim Dəyişikliyi Konfransı 1992-ci il 26 Noyabr-8 Dekabr tarixləri arasında Dohada Qətər Milli Konqres Mərkəzində keçirilib. Konfransda 2012-ci ilin sonunda başa çatması olan Kyoto Protokolunun ömründən 2020-ci ilə qədər uzadılması və 2011-ci il Durban Platformasının tasdiqlənməsi razılıqla rəfləndirilib. Bu o deməkdir ki, Protokolun varisi 2015-ci ilə qədər hazırlanacaq və 2020-ci ilə qədər həyata keçiriləcəkdir. Konfransda qəbul edilən bəyannadılarda ilk dəfə olaraq zəngin ölkələrin karbon emissiyalarını azaltmalarına məsuliyyətə daşıya biləcəkləri haqqında principial razılıqla daxil edilib.

Konfransda iqlim dəyişikliyinin beş aspekti müzakirə olunub:

1) Adaptasiya - iqlim dəyişikliyi- nə uğurla uyğunlaşmaq üçün edilmiş olan sosial və digər dəyişikliklər. Uyğunlaşma kənd təsərrüfatında və şəhərsalma dəyişiklikləri əhatə edə bilər, lakin bununla məhdudlaşdır;

2) Maliyyətşəbək - dövlət və ya özəl qurumların iqlim dəyişikliyi- nə uyğunlaşması, təsirlərin azaldılması ölkələr necə maliyyətşəbək- dir;

3) Təsirlərin azaldılması - dünya ölkələrinin iqlim dəyişikliyinin təsir- lərini yumşaltmaq üçün ata biləcəyi

addimlar və tədbirlər:

- 4) Texnologiya - iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşmaq və ya azaldılması üçün lazımlı olan texnologiyalar, inkişaf etmiş ölkələrin inkişaf etməkədən ölkələrə bu texnologiyaların tövbətindən dəstək olunmalıdır;
- 5) İtki və zərər - ilk dəfə 2012-ci il konfransında qeyd edilib və qismən 2010-cu ildə Birleşmiş Millətlər Təşkilatının Kankunda İqlim Dəyişikliyi Konfransında imzalanmış sazişi əsaslanır. Bu ifadə iqlim dəyişikliyinin təsirinə qarşı həssas olan ölkələrin karbon emissiyalarını azaltmayaq ölkələr tərəfindən gələcəkde maliyyə kompensasiyasına malik olə biləcəyi principini təqdim edir.

Konfrans çərçivəsində Rusiya və digər ölkələrin etirazları ilə bağlı "Doha İqlim Gateway" adlı sənədlər paketi hazırlanıb. Ümumilikdə sənədlər aşağıdakılardır:

1) 2020-ci ilə qədər əhatə dairəsi-ni səkkiz il müddətində genişləndirən protokol global karbon qazi emissiyalarını yalnız 15 faizə endirməklə məhdudlaşdır;

2) İlk dəfə olaraq konfrans sənədlərində itki və zərərlə bağlı ifadə ros-miləşdirilir;

3) Konfrans Yaşıl İqlim Fondu-nun maliyyətədirilməsi istiqamətindən az iştirakçı olda etdi.

Sessiyanın sonunda Rusiya, Belorus və Ukrayna sessiyanın qaydalarına uyğun olaraq öz üzərlərinə qoyulan məsələlərə etiraz ediblər.

Niye ağ və qırmızı rəng?

İ.Hüseynlinin sözlərinə görə, təkəfərlərin yeni tələblərə əsasən məhz ağ və qırmızı rəngdə olmasına xüsusi bir səbəbi yoxdur: "Həsab edirəm ki, təkəfər fealiyyəti göstərən avtomobilər mütləq şəkildən digər avtomobilərdən seçilənlərdir. Yəni vətəndaş gözünü qayıb baxma- malıdır ki

Mübariz ABDULLAYEV

Artıq üçüncü ilə keçən Rusiya-Ukrayna müharibəsi getdikcə dəha təhlükeli və qorxuş sənarıllar üzrə inkişaf etməkdədir. İş o yərə çatıb ki, perspektivdə nüvə silahlarınnın işa salma biliçeyin in tam real olduğunu bildirilir. Nüvə qarşısundurması işa yalnız müharibə tərəfləri üçün deyil, bütün boşriyyət üçün faciə olardı.

Buna görə də gözənilən qlobal təhlükənin qarşısını bori başdan almaq lazımdır. Hazırda ayrı-ayrı dövlətlər müharibənin

Rusiya-Ukrayna müharibəsi həllin Çin formulu

sühl yolu ilə başa çatmasına vasitəçi olmaq isteklərini bildirir və bu məqsədlə müxtəlif

təkliflər irəli sürürlər. Hələlik tərəfləri ümumi mərəcə götərmək və danışçılar ma-

sası arxasına əyləndirmək asan görünümədə, belə söylər təqdirdə edilir. Çin də Rusiya-

Çinin neytrallığını qorumaq cəhdி

Çin dünyadan supergər dövlətlərinə birlidir. Böyük iqtisadiyyata malik olan və innovasiya yönümlü inkişaf yolu tutan bu ölkənin təkcə Asiyada deyil, digər regionlarda da iqtisadi və siyasi təsisi imkanları getdikcə artır. O cümləden Çinin Şərqi Avropana proseslərə qoşulması və böhrannı sühl yolu ilə tənzimlənməsinə töhfə vermək isteyin ifadə etməsi özlüyündə müsbət bir addımdır. Bu, gələcəkdə tənzimləmə prosesinə yeri istiqamət vən impulş verə bilər.

Ümid yaradın hem də o amildir ki, Çinin yüksəkseviyyəli rosmileri ölkələrinin məlum geosiyasi qarşıdurmanın təfəfləri olan hər iki dövlətlə münasibələri davam etdirməkədən sonraqlı olduğuna müxtəlif auditoriyalarla boyan ediblər. "Çin Ukrayna-Rusya münəaqışının həlli üçün Moskva və Kiyev arasında danışçılar üçün lazımlı olur, hər çətinlik etmeye hazırlı". Bunu Çin Xalq Respublikasının BMT-dəki daimi nümayəndəsinin müvəvini Qen Şuan deyib. O, BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ukrayna məsələlərindən dair iclasında çıxış zamanı bildirib: "Çin Rusiya və Ukrayna arasında danışçılar üçün lazımi imkanlar yaratmağı hazırlır və böhranın siyasi yolla nizamlanmasında konstruktiv rol

oynamaga davam edəcək".

Çinin xarici işlər naziri Vanq Yi-nin sonuncu Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində ukraynalı hökməni Dmitri Kuleba ilə görüşündə səsləndirildiyi fikirlər də diqqət çəkir. O, müzakirələr zamanı Çinin münəaqışının tərəflərinə münasibətədə neytrallığını saxladığını vurgularaq ölkəsinən qazanc olda etməyoğlu çalışmadığını diqqətə çatdırıb. Fikirlərinə davam edən Vanq Yi bildirib: "Çin münəaqış zonalarına və ya münaqış tərəflərinə öldürücü silahlar satmayışacaq".

Eyni zamanda, Çin bundan əvvəl Rusiya və Ukraynanın tərəflərindən ilə sülh konfransı keçirməyi təklif edib. Bu təklif Çinin Avrasiya məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi Li Huinin dilindən səsləndirilib. Xüsusi nümayəndə sülh konfransının çağırışının zərurılığını bəzi əsaslandırıb: "Bütün tərəflər öz mövqelərində dayanırlar və onların sülh danışçılarını başa düşmələrinə nisbetən böyük boşluğun var... lakin hamı razılaşır ki, bə müharibəni son nöticədə silahlar deyil, danışçılar bitiricək. Müharibənin başlamasından iki ildən çox vaxt keçəsən, noinki hərbi əməliyyatlarda sakitləşmə eləmətləri yoxdur, hətta münəaqışının da hədəni genişlənməsi təhlükəsi də var".

Li Hui homçının qeyd edib ki, Çin beynəlxalq konfransın hom Rusiya, həm də Ukrayna tərəfindən təqdiməsi və hər iki tərəfin bərabərhüquqlu

"Pekin planı" adlanırdı. Sonadən 12 bənddən ibarətdir. Burada böhranın sühl yolu ilə həlli-nail olmaq üçün bir sıra aktual məsələlər, o cümlədən həm Ukrayna, həm də Rusiya üçün böyük əhəmiyyət daşıyan məqamlar nəzərə almır. Vurğulanmaq yerinə dişor ki, ki, Vanq Yi "Pekin planı"nın anonsunu cari ilin fevralında Münhen Təhlükəsizlik Konfransında edib. O, Müñhəndə Ukraynanın xarici işlər naziri D.Kuleba və ABŞ-in dövlət katibi Entoni Blinkenle görüşürəndə də planın müzakirələrini aparıb. Bundan sonra Vanq Yi fevralın 22-də Moskvaya sefəre gələrək prezident V.Putinin müzakirələrə qatılıb. Bu müzakirələrdə "Pekin planı"nın detalları diqqət merkezində olub.

Böhs olunan planın bəndləri aşağıdakılardır: -BMT-nin nizamnaməsinə böynülənlər hərəkətən sonra, əsaslı şəkildə əməl etmək bütün ölkələrin suverenliyinə hörmət göstərilər. Bütün ölkələrin suverenliyi, müstəqilliyi və orazi bütövlüyü semərələr şəkildə qorunmalıdır.

-Soyuq müharibə mentalitetindən və "başqalarının təhlükəsizliyinə xələd gotirməkə öz təhlükəsizliyinə təmin etmək" cəhdindən imtina edilməli, -Hərbi əməliyyatların dayandırılması, münəaq-

"Pekin planı" özündə nəyi ehtiva edir?

şən eskalasiyasından imtina olunması, Rusiya və Ukrayna arasında birbaşa diaЛОQUN bərpasının dəsətkənəməsi,

-Sübh danışçılarının bərpası - "Ukrayna böhranının həllinin yeganə real həll variantıdır". Çin bundan sonra da həll variantında "konstruktiv rəsəd" oynamaya hazırılır.

-Humanitar böhranın həlli, mülki vətəndaşların toxlıyyəsi məqsədilə humanitar dəhlizlərin yaradılması, BMT-nin koordinasiyası ilə humanitar yardımınları atırılması,

-Mülki vətəndaşların və hərbi əsirlərin müdafiəsi, hərbi əsirlərin mübadiləsi üçün daha əlverişli surətin yaradılması,

-Atom elektrik stansiyalarının təhlükəsizliyinin təmin ediməsi,

-"Hər hansı bir ölkə tərəfindən her hansı bir şəraitdə" bioloji, kimyəvi və nüvə silahlarından istifadə edilməsinin yolverilməzliyi başa düşülen stratejik risklərin azaldılması,

-Rusiya, Ukrayna, Türkiye və BMT arasında imzalanmış Qara deniz taxil teşəbbüsü çərçivəsində taxil ixracının həyata keçirilməsi,

-"Problemi həll etməyən, əksəri yeni problemlər yaradın" birtərəfi sanksiyaların dayandırılması,

-İstehsal və təchizat zəncirinin sabitliyinin dəstəklənməsi, global iqtisadiyyatdan siyasi məqsədlər üçün istifadə olunmasından imtina edilməsi,

-Postmünəaqış mərhələsində "Çinin kömək göstərməye və konstruktiv rol almına hazır olduğunu" bərpa prosesinə həmrəylik göstərilməsi.

204 il önce...

Antarktida necə kəşf olundu?

Yeganə BAYRAMOVA

Dünyada yedinci qito olaraq tanınan, amma böyüklikdə, beşinci sırada duran Antarktida hər zaman insanların diqqətini cəlb edib. Bu qito dünyanın en soyuq və on küləkli yeri olaraq da tanınır. "Antarktida" sözünün hərbi menası "ayının qarşısında" deyəkdir. Qədim yunانlar Şimalı qorbəde yer-

ləşən Böyük Ayı ulduzun şərfinə bu qito "Arktikos" deyə adlandırdılar.

Antarktidanın mövcud olması barədə ilk fikirləri de eramızda əvvəl 350-ci ildə qədim yunanlar söyleyiblər. Qədim yunanlar Arktikanın olması mölüm idi. Onlar belə bir müləhizə irolı sürürdülər ki, müvəzətinə pozulma-ması üzün onun cənubunda da soyuq iqlime malik başqa bir məkan olmalıdır. Ehtimal olunur ki, Antarktidanın buz sahiləri ilə ilk dəfə olaraq müasir polineziyalılar, yeni Yeni Zelandiya adalarının qədim sakinləri tənə olublar.

Antarktidanın kəşfi və öyrənilməsi

Antarktida on gec kəşf olunmuş materikdir. Məşhur ingilis soyyyahı Ceymə Kuk naməlum cənub torpaqlarını keşf etməyə çalışsa da, buzlaqlar buna mane olmuşdu. F.F.Belinshauzen və M.P.Lazarevin 1819-1821-ci il "Vostok" və "Mirny" gomiləri ilə ekspedisiyasi materikin keşfi ilə nöticələndi. 1820-ci il 28 yanvar materikin keşfi günü sa-yılır. 14 dekabr 1911-ci ildə isə Norveç soyyyahı R.Amundsen ilk

dəfə cənub qütbünü fəth etdi. 18 yanvar 1912-ci ildə İngilis soyyyahı R.Scott qütbə gelib çatırdı. Materik keşf olunduandan sonra ABŞ, Böyük Britaniya, Avstraliya, Norveç və s. ölkələr pərkəndə halda tədqiqatlarla başlıdılardı. Antarktidanın hərəkəflə və planlı tədqiqatı Beynəlxalq Geofizika ilinden (1957) sonra genişləndi.

Planeti sirlər məkanı...

Antarktida 200 ildən əvvələr ki, alimlərin diqqət mərkəzində olsa da, bu qito hələ de planetin sirlər məkanlarından biridir. Maraqlıdır, Antarktidanın qalan buz örtüyündə hansı sirləri gizlədir?

Əsrərəngiz qədim meteorit

2015-ci ildə NASA alimləri Antarktidaya 30 min il əvvəl düşməs bir meteorit aşkar etdilər. Həmin meteorit Marsdan düşdüy və tərkibində "Qırızı planət"ə dair mikroklärın olduğunu aşkarlandı.

Qeyri-adı kəllər

Arxeoloqların Antarktidanın Lapail bölgəsində apardığı qazıntılar zamanı aşkar etdikləri uzunsov kəllələr bütün elm dünyasının maraşına səbəb oldu. Uzun formalı insan kəllələri hələ də sirələrə qalmadılar. Alimlərin fikrincə, bu kəllələr insan irqinə aididirə deməli, insan Antarktidanı min illər önce fəth etib. Əgər belə deyiləs-

onda burada yadplanetlilərin izi olduğu güman edilir.

Piramidalar

Antarktidada forması Misir piramidaları ilə eyni olan bir neçə piramida mövcuddur. Onların bir zaman Antarktidada yaşamış protosivilizasiyaya aid olduğu, sonra bu insanların bütün dünyaya yayıldığı bildirilir.

Qəribə yumurta qoyan qəribə heyvan...

2009-cu ildə arxeoloqlar burzun içinde donmuş, toxının müasir pişik boyda qəribə yumurta qoyan qəribə heyvan qalıqlarını tapmışdır. Çok güman ki, bu cür heyvan qlobal istifadəyə qədər Antarktidada yaşayıb.

Yüz illik viski

Tədqiqatçıların Antarktidada aşkar etdikləri bir-neçə yaşış şətərəf vəsikası estəpəti oldu. İçkinin dadi barədə heç nə məlum deyil. Çunkü alimlər hələlik şübhələri aqınlıq qarar veriblər.

Buzlaq altında göl

Tədqiqatçıların Ross buzlağında 700 metrədən keçən arxeoloqlar burzun içinde donmuş, toxının müasir pişik boyda qəribə yumurta qoyan qəribə heyvan qalıqlarını tapmışdır. Çox güman ki, bu qalıqlıqla ola burzun altında bir heyət var imiş. Aşkar olunmuş bu gölə müxtəlif çiçək balıqlar, meduzalar və anemonlar yaşayır.

Antarktidada getmək qadağandır?

Antarktida 1820-ci ildə ruslar tərəfindən keşf olunsa da, qıtəyə rəsmi olaraq aq 1911-ci ildə basıldı. Lakin ora ayad basacaq insan üçün Antarktida hələ de sərr olaraq qalırı. İndi haqqında çoxlu əfsənlər dəlaşən Antarktida haqqında kifayət qədər səhərbər var. Elə şayılardan bir də adı insanların Antarktidaya gedə bilməsidi.

Antarktidada getmək üçün viza almaga ehtiyac yoxdur. Çünkü ora heç bir dövlətin deyil. Siyasi olaraq da heç bir dövlətə bağlı deyil. Bir çox dövlət buraya iddialı olduğunu de, 1959-cu ildə qanunlaşdı. 1959-cu ildə 53 ölkə Antarktida müqaviləsinə qoşuldu. Bu müqaviləyə osasan, bu qitədə herbi əməliyyatların keçirilməsi, mədənlik işinin aparılması, nüvə silahının sınağı qadağan edildi. Qito yalnız elmi araşdırılmaları açıldı. Sadə vətəndaş isə ora gedə bilər. Amma...

Bu amma maliyyə ilə bağlıdır. Çünkü minimum 50 min dollarla ehtiyacımız ola bilər. İlin hər bir zamanında Antarktida 1000 nəfər yaşıyır. Oradakı Makmurdo sohraları dənəyənən mikrobsuz yeridir. Ona görə elm adamları oranı Marsa benzer yer adlandırmaqlar. Antarktidaya getmək isə qadağan deyil, oranı müstəmləkə etmek qadağandır.

İrəvan Moskvadan niyə "inciyib"?

Ermenistan-KTMT gərginliyi 2022-ci ilin sentyabr ayında Azərbaycanla sərnişinliyən toqquşmadan sonra başlayıb. O zaman ordunuz Ermenistən tərəfinin hərəkətənən əlavələrə məsələlərə müraciət etdi. Ermenistən tərəfinin hərəkəti gələnənən azaltmaq üçün bu ölkəyə öz sülhməramlı missiyasını göndərməyə hazır olub. O xələrlətib ki, bu missiyasını mandati 2021-ci ilin payızında İrəvanda təşkilatçılarla görüşündə tam razılıqlıdır, bundan sonra Ermenistən baş naziri Nikol Paşinyan konvensiyasını olmağı boyan edib. Bundan sonra isə Ermenistən tərəfi açıq şəkildə Qorb təsisi tərəflərə qarşıdır.

İrəvanın hərbi əməkhanalarının qəbul olundu, təbii ki, nikibinlik yaratır. Ermenistən rəhbərliyi, açıq desək, udurma bəhənlərlərə, son üç ilin, üç il yarımılıq tarixini tohif edərək işi bilərək Rəsədli mənasibələrinə pozulmasına, 102-ci hərbi bazada

KTMT bu ölkəyə öz sülhməramlı missiyasını göndərməyə hazır olub

Rusiyannın xarici işlər naziri Sergey Lavrov isə "İzvestiya" informasiya portalına müsahibəsində erməni tərəfinin bəiddələrinə toxunub. Lavrov bildirib ki, mözh KTMT çətin veziyətlərdən Ermenistən mərasıqlarını keşf etdi və 2021-ci ilin de Azərbaycanla münasibələrinən gələnənən azaltmaq üçün bu ölkəyə öz sülhməramlı missiyasını göndərməyə hazır olub. O xələrlətib ki, bu missiyasını mandati 2021-ci ilin payızında İrəvanda təşkilatçılarla görüşündə tam razılıqlıdır, bundan sonra

Ermenistən baş naziri Nikol Paşinyan

